

učiteljskih vprašanj, smatra Udruženje za akcijo kvarno učiteljskemu stanu in šoli. To se smatra za nemoralno in škodljivo akcijo za stanovsko in službeno moralo učiteljskega.

4. Intervencije in sprejemi poedincev pri oblastih za učiteljska premeščenja in nameščenja naj se onemogočijo in odpravijo. Tudi v tem pogledu naj se zahteva instancna pot. Osebnih pritožb naj se pri intervencijah načeloma odklanjajo ter naj se zahteva v takih primerih pismena vloga vložena službeno instancnim putem.

5. Za napredovanja bo Udruženje posredovalo le načeloma in v nobenem primeru ne pred potekom treh mesecev od vložitve prošnje. Glede ekspeditivnosti in eventualnih zahtev so dolžna predhodno intervenirati pri sreskih načelstvih sreska društva, pri bankih upravah pa sekcije JUU.

6. Za vse primere naj se zahteva redna prošnja in njena obravnava instancnim putem.

Vsa izpraznjena službena mesta naj se razpisujejo. Namestitve naj se komisijsko obravnava pri vseh instancnih oblasteh. V razpisu služb naj bodo točno navedene naravne ugodnosti, spojene s službo ter eventualni posebni pogoji, ki bi se stavili na kompetenta za dotični kraj, z ozirom na delo v šoli in izven nje.

7. Kriteriji za namestitve in premestitve naj bodo samo predpisi zakona.

Udruženje bo zastopalo pri namestitvah učiteljstva v kraje s srednjo šolo načelo, da pridejo za te kraje v poštev predvsem učiteljski družinski očetje in matere z otroki za te šole, radi šolanja. Poleg tega bo gledalo, da pridejo dobri organizacijski, kulturni delavci v organizacijske centre. Učiteljice, poročene z učitelji ne smejo biti favorizirane na škodo starejših učiteljev in učiteljic.

Pri nameščenju novincev-začetnikov bo Udruženje zastopalo načelo, da se nameste najprej oni, ki so v težkih družinskih in socialnih razmerah ter so bili dobri dijaki.

Prošilcev s 35 leti službe organizacija pri namestitvah in premestitvah načeloma ne bo podpirala. Na nje morajo vse organizacijske edince vplivati s svojimi sredstvi in sklepi, da vložijo prošnje za upokojitve. Vsako odlaganje v tem pogledu se mora smatrati za škodljivo načelno zahtevi znižanja službene dobe za učiteljstvo in škodljivo za namestitve brezposelnih učiteljskih abiturientov.

Osebnih ambicij posameznikov, ki bi bile na škodo upravičenijim kolegom pri namestitvah, morajo vse organizacijske edince med članstvom odločno zatirati.

8. V pogledu ocene dela izven šole, naj bodo merodajni le po šol. upravitelj in nadzorniki službeno ugotovljeni podatki. Ti podatki naj se vnašajo v »Uslužbeni list« učiteljstva, kar naj se uredi s posebno odredbo v zmislu § 91/6 Uradniškega zakona. Načeloma naj se zahteva, da je upoštevati šolsko delo kot prvo in šele v drugi vrsti delo izven šole.

9. Šolski upravitelji z dovršenimi službenimi leti naj se avtomatično razrešijo upraviteljske dolžnosti. Upraviteljska mesta naj se oddajajo z razpisom, enako kakor učiteljska mesta. Brez dokazanih in disciplinsko ugotovljenih pregreškov naj se upravitelji ne izmenjujejo in razrešujejo.

10. Pri reševanju nadzorniškega vprašanja sodeluje Udruženje zolj v načelnem pogledu. Izbiro nadzorniških oseb naj vrši prosvetna uprava po predlogu Glavnega prosvetnega sveta iz vrst učiteljev praktikov narodnih šol.

Nadzornik naj se izbira na podlagi kandidatne liste izmed oseb, ki bodo teoretično in praktično verzirane v modernih streljenih šole in imajo tudi odredeno stališče ter razumevanje za usmerjeno in ustaljeno delo izven šole. Kot kriterij pri izbiri naj velja samo kvalifikacija po zakonu, službena in strokovna neoporečnost, korektnost in takt ter pravičnost in objektivnost.

Razpored nadzornikov naj se izvrši samo z ozirom na stvarne potrebe šole in prosvete. Brez pristanka prizadetih naj se ne postavljajo nadzorniki.

Postavljanje preglednikov, poleg stalnih nadzornikov, smatra Udruženje za kvarno šolstvu v moralnem in stvarnem oziru in škodljivo za avtoritetu države. Udruženje se mora načelno zavzemati za ureditev nadzorniškega položaja, pavšalov, potnih in doklad. Povsod je treba zahtevati, da se izpraznjena nadzorniška mesta takoj izpolnijo in zasedejo.

Od nadzornikov zahteva Udruženje, da so preizkušeni prijatelji Udruženja, a da se ne vmešavajo v organizacijske stvari, da ostanejo neutralni in se ne opredeljujejo v primeru če nastane več skupin, še manj pa da vplivajo v priloge katerekoli skupine.

11. Načeloma deluje Udruženje na tem, da se sedanji sistem nameščenja in premeščenja izpremeni administrativnim putem in potom zakona. Njega stremljenje je, da se namestitve in premestitve vrše potom namestitvenih komisij, v katerih naj bodo tudi predstavniki učiteljstva.

V tem pogledu bo Udruženje zastopalo načelo, ki ga je zavzel v svojem »Projektu za izpremembo postopka v pogledu stalnosti, nameščenja in premeščenja učiteljstva« predložena prosvetnemu ministrstvu.

III.

DISCIPLINSKI POSTOPEK.

12. V disciplinske zadeve se Udruženje načeloma ne vmešava, posebno ne med potekom postopka. Čuvati hoče objektivni postopek in razsodbo disciplinskih zadev.

Načeloma prestane organizacija s posredovanjem v vseh primerih, v katerih se je pričelo redno disciplinsko postopanje. Udruženje ne vpliva na preiskavo izvzemši zahtev; da se da prizadetemu vpogled v obtožbo in priliko zagovora; da opozarja oblastvo na eventualne krivice in zlorabe pri preiskavi;

da se obramba (zagovori) prizadetih v polnem obsegu beležijo, ne zadržujejo in omalovažujejo; da se zaslusijo priče, ki jih navaja obtoženi s svoj priloge.

13. V vsakem primeru zahteva Udruženje v svrhu zaštite osebno odgovornost predlagatelja in zadosten dokazilni material v naprej ter brez tege ne izvršuje intervencij.

14. V primerih, kjer je bil kršen zakon ali odredba, Udruženje načeloma ne intervirira in ne brani krivcev.

15. Načeloma deluje Udruženje na to, da se vsi primeri, ki imajo za ozadje kako službeno pomanjkljivost prizadetega, službeno-disciplinsko preiščejo ter, da se prizadeti zasliši in se mu priobči nedostatek.

Anonimne ovadbe naj se načeloma ne upoštevajo in naj se zavračajo.

16. Tožbe lajkov naj se upoštevajo le, ako so podpisane, pismeno predložene in ako ovaditelj prevzame polno odgovornost za posledice v primeru neresničnosti navedb. Enako naj se tudi pritožbe korporacij in društev upoštevajo le v tem primeru, ako so predložene kot sklep odbora, in prevzamejo zanje podpisani funkcionarji polno odgovornost.

Vsaka pritožba naj se priobči najprej prizadetemu ter se mu da polna možnost zagovora. Na to naj se službeno-disciplinsko obravnava. Pred zaključkom preiskave in priobčitve rezultata prizadetemu naj ne slede nikakr ukrepi.

Načeloma naj se učiteljstvo ne premešča brez predhodne službeno-disciplinske ugotovitve nedostatkov.

17. Disciplinske kazni naj se izvršujejo postopoma, po stopnjah, predvidenih v zakonu. Dokler ni bil uradnik predhodno kaznovan z nižjo kaznijo, se ne sme izreči večja kazen, izvenzemši težjih pregreškov.

18. V vrhovnem disciplinskem senatu sodeluje Udruženje po svojem zastopniku, predvidenem na osnovi zakona. Ta zastopnik je sodnik in ne zagovornik učiteljstva. Temu zastopniku oddaja Udruženje zaščitni material, ki ga dobi potom podrejenih edince, v svrhu pravilne in objektivne presoje primera.

Glavni odbor JUU pri g. prosvetnem ministru

Prosvetni minister g. Stevo Čirić je 29. decembra sprejel glavni odbor JUU in z njim v enournem razgovoru razmotrival aktualna prosvetna, šolska in učiteljska vprašanja.

Predsednik JUU Ivan Dimnik je v toplem nagovoru pozdravil g. prosvetnega ministra kot vrhovnega prosvetnega šefa in strokovnjaka. Tov. Dimnik je poudaril, da s tem tolmachi razpoloženje vsega organiziranega učiteljstva Jugoslavije in izjavil, da bo imelo prosvetno ministrstvo v Jugoslovenskem učiteljskem udruženju solidnega sodelavca pri reševanju vseh prosvetnih problemov, ter pri nacionalnem delu in v ostalem udejstvovanju za dobro našega naroda. Danes je učiteljstvo v Udruženju homogeno, složno in soglasno. Naglasil je, da so nacionalni in državni interesi zastopnikom, kakor učiteljskemu udruženju vedno prvi in hočejo v okvirju teh reševati ostale probleme.

Nato je tov. Dimnik objasnili g. prosvetnemu ministru vse probleme, ki predvsem interesirajo učiteljstvo, kakor: ureditev in vzdrževanje narodnih šol, potrebo revizije uredbe o draginskih dokladah v korist učiteljev, neobhodno potrebo, da se v disciplinski pogledu učitelji narodnih šol izenačijo z ostalim uradništvom. Izrekel je željo učiteljstva, da se revidira § 76. uradniškega zakona v tem zmislu, da bodo upokojeni v Udruženjih lahko enakopravni z aktivnim učiteljstvom.

Prosil je g. ministra, da pokloni pažnjo učiteljem bojevnikom, ki so zaradi službe v vojni izgubili službena leta za napredovanje ter se reši njihovo vprašanje enako kakor je narodna skupščina to rešila za zdravnike. Opozoril je g. ministra na potrebo ureditve vprašanja učiteljev, ki odidejo iz službe zaradi odslužitve kadrskega roka ter s tem izgubijo službena leta za napredovanje in svoje službeno mesto. Govoril je nadalje o nujni popsevitvi izdaje učnih načrtov tako za osnovno, kakor za višjo narodno šolo, v svrhu ureditve učnih knjig in realizacije fonda za vzdrževanje in podpiranje narodnih šol v siromašnih občinah. Nadalje se je dotaknil vprašanja preureditve praktičnih učiteljskih izpitov, odnosno navedbe točnega gradiva, ki ga morajo obvladati kandidati pri teh izpitih. Aktualno je vprašanje priznanja službenih let učiteljem na privatnih šolah, posebno onim, ki so službovali svoječasnno na nacionalnih šolah družbe sv. Cirila in Metoda in drugih, ter želi učiteljstvo, da se tudi njemu prizna iste ugodnosti, kakor so bile svoječasnno s finančnim zakonom priznane gg. profesorjem. Predsednik je nato opozoril g. ministra na težkoče pri prevodbi v V. grupo in ga zaprosil za omilitve tozadevnih določb. Enako je izrazil željo učiteljstva, da se vzpostavi prvotna §§ 51. in 113. zakona o nar. šolah in se določi stari maksimum števila otrok v razredu, kakor tudi cenzus za uprostitve šol. upraviteljev od poučevanja. Končno je izrazil željo, naj bi se učiteljstvo, ki preidejo v administrativno službo k ministrstvu prosvete, bankim upravam in sreskim načelstvom, priznala stanarina, kar je vsekakor v interesu šolske administracije, ako hočemo dobiti dobre upravne uradnike v prosvetno upravo. Izrazil je željo, da bi se v pogledu zastopstva učiteljstva narodnih šol v glavnem prosvetnem svetu upoštevale želje JUU.

Nato je predsednik opozoril g. ministra na nekatera aktualna in akutna vprašanja posameznih sekcijjskih odborov JUU in zaprosil g. ministra za pomoč s strani ministrstva. Tako prosi, da bi se rešilo za drinsko bano-

19. Načeloma deluje Udruženje na to, da se sedanji učiteljski disciplinski postopek izpremeni potom zakona in uredi po načelih, predvidenih za ostalo uradništvo po zakonu o drž. uradnikih. V tem pogledu bo Udruženje zastopalo stališče, ki ga je zavzelo s svojim projektom za izpremembo učiteljskega disciplinskega postopka, predloženim prosvetnemu ministrstvu.

IV.

VLOGE ČLANSTVA JUU ZA INTERVENCIJE.

20. Vsak član JUU se mora, ko se obrača do Udruženja, ravnati po »Pravilniku za postopek pri zaščiti članov JUU«, odobrenem na podlagi čl. 3. točke č. pravil JUU ter mora upoštevati gornja načela organizacije, ki jih ta zastopa glede personalne prosvetne politike.

21. V svrhu vsestranskih in zanesljivih podatkov mora vsak član izpolniti od izvršnega odbora JUU predpisani obrazec. Brez teh podatkov se njegova zahteva ne bo vzela v postopek. Obrazce za te podatke imajo vsa sreska društva in sekcije JUU.

Ti obrazci služijo: za pritožbe proti premestitvam; za prošnje v svrhu premestitev po gornjih načelih; za druge upravičene želje članstva, ki spadajo načelno v področje Udruženja.

22. Nobena organizacijska edinica ne sme sprejeti vloge za intervencijo, če niso podatki potrjeni od nižje edince in ni podano tudi mišljenje te edince.

Nobena organizacijska edinica ne sme reševati predmetov na podlagi osebnih pism poslanih organizacijskim funkcionarjem in brez redne vloge. Privatna pisma se smejo priložiti le v podkrepitve rednim spisom.

23. V primerih, kjer bi članstvo samo kršilo gornja načela, naj organizacijske edince v svojem delokrogu, z danimi sredstvi zahtevajo škodljivo postopanje ter naj se poslužujejo sredstev in postopanja potom stanovskih častnih razsodišč.

in to v pogledu stanarine. Končno je predsednik naglasil nekatere želje učiteljstva v moravski banovini.

Gospod minister dr. Čirić se je zahvalil predsedniku Dimniku za pozdray in je obljubil, da se bo iskreno zavzel za vprašanja, v katerih pričakuje učiteljstvo rešitve. Posebno je naglasil željo sodelovanja svojega resora z učiteljsko centralo. Iznešena konkretna vprašanja — tako je rekel g. minister — je treba deliti in jih razločevati po petih skupinah.

Prvo so vprašanja idealnega značaja šole in učiteljstva; v drugo skupino spadajo interese učiteljskega stanu oboje brez gmotnih zahtev; tretje šolska in stanovska vprašanja, ki so zvezana z gmotnimi zahtevami, v četrto skupino spadajo važnejša vprašanja, ki sicer niso splošnega značaja ampak čakajo na nujno rešitev z ozirom na banovinske, krajevne in druge razmere; peto so vprašanja učiteljskega izvenšolskega dela v tu in inozemstvu v svrhu mednarodnih stikov v idealni smeri in v službi velikih idej domovine.

Med prva bi štel vprašanja učnih načrtov in programov in učnih knjig, in tu bo treba priti čim prej do ugodne rešitve, ker je to vprašanje v zvezi z notranjim preporedom našega naroda. Najtežje vprašanje, ki ga je danes nujno treba reševati je vprašanje vzdrževanja šol in izplačevanja prispevkov po šolskih proračunih. V tem pogledu bo treba nujno podvzeti potrebne korake. V pogledu disciplinskih predpisov uvideva g. minister upravičenost učiteljskega stremljenja za izenačenjem z ostalim uradništvom. Povsem je uvidel g. minister tudi upravičenost zahteve po ravnopravnosti upokojenec v udruženju. Za praktične izpite bo predpisal gradivo, ki ga mora obvladati kandidat, ki polaga izpit. Vprašanje učiteljev bojevnikov in onih, ki odidejo na odsluženje kadrskega roka je treba razmotrivati s stališča gmotnih kakor tudi s stališča moralnih obvez napram našim junakom, ki so se borili za domovino. Gosp. minister je popolnoma priznal, da je učiteljstvo, ki je služilo na nacionalnih privatnih šolah, upravičeno zahtevati, da se izenači glede štetja službenih let s profesorji. Glede vprašanj: V. grupe vzpostavitve §§ 51. in 113. zakona o narodnih šolah in stanarine prideljenim učiteljem uvideva upravičenost, pripominja pa da so ta vprašanja tako vezana s finančnimi sredstvi, da je treba najprej ta upoštevati. Gospod minister je poudaril, da mu iznešena vprašanja nikakor niso nova ker je že v finačnem odboru narodne skupščine imel priliko zavzemati se za te zahteve. Iz tega razloga mu bo tem lažje zastopati isto stališče sedaj in upa na realizacijo posameznih vprašanj, v kolikor ne bo zaprek z drugih strani in zaradi raznih okoliščin. Posebno je g. minister pozdravil idejo in ukrepe, ki jih namerava JUU storiti v svrhu zblizanja med učiteljstvom in učiteljskimi udruženji slovenskih in prijateljskih držav. S tem svojim delom bo učiteljstvo močno podprlo državna stremljenja v pogledu intencij zunanje politike, ker ima učiteljstvo poseben položaj glede zvez, ki jih lahko utrdi tudi z inozemstvom, v dobrobit naše državne in nacionalne stvari. Gospod minister je prepričan zastopnike učiteljstva, da mu je mnogo do napredka osnovne šole in je obljubil, da bo imelo učiteljstvo, v pogledu šole in stanu v njem iskrenega prijatelja. Na koncu je posebno poudaril pomen sloge, ki jo je učiteljstvo na svoji pretekli skupščini poudarilo v resoluciji. S tem je pokazalo tudi ostali javnosti pot h konstruktivnemu delu. Sloge je podlaga učiteljstvu za uspešno delo v dobrobit šole, stanu, naroda in države.

Pomorsko propagandni tečaj JS

Letos je priredil oblastni odbor Jadranske straže v Ljubljani svoj prvi pomorsko-propagandni tečaj v zaledju, daleč od morja v dne 2. do 5. januarja t. l. Odziv je bil nad vsako pričakovanje izredno velik. Dosegljivo so bili pomorsko-propagandni tečajji o velikih počitnicah v Splitu. V teh tečajjih so se pripravljali inteligentni, zbrani iz vseh delov države, za bodoče propagatorje pomorske ideje med narodom.

Za ljubljanski pomorsko-propagandni tečaj se je prijavilo preko 250 učiteljev in učiteljic ter profesorjev iz vse banovine. Prvotno je bil zamišljen tečaj za največ 60 oseb. Radi velikega števila prijav pa je bil prvotni načrt spremenjen in je bilo sprejetih 140 učiteljev in učiteljic. Pridružilo se jim je še 20 dijakov in dijakinj, odbornikov PJS iz ljubljanskih srednjih in strokovnih šol.

Tečajniki in tečajnice so prenočevali v Akademskem kolegiju, ki jim je radevolje nudil tudi prehrano pod svojo gostoljubno streho. Ravnatelj kolegija in njegova gospa soproga sta z verno vestnostjo skrbela za dobrobit posetnikov tečaja. Predavanja so bila vse dni v trg. akademiji, kjer je prepustil potrebne prostore za tečaj g. direktor dr. Karlo Pirjevec. Od Izvršnega odbora iz Splita je prihitel ideolog JS prof. dr. Ivo Rubčić.

V teku 20 ur, kolikor je bilo predavanj v vsakem tečaju, so se poslušalci imeli priliko seznaniti z vsemi panogami, ki so v zvezi z našim morjem. Dr. Rubčić in dr. Valter Bohinec sta predavala o zemljepisu Jadrana in njegovih obal; prof. dr. Turk o zgodovini vzhodne obale Jadrana; prof. dr. Čermelj o slovenski obali Jadrana ter o jadranskem vprašanju v mednarodni politiki; prof. Rudolf o morju v našem gospodarstvu; prof. Bunc o morju v slov. literaturi; dr. Stele o morju v jugoslovanski umetnosti; direktor Higijenskega zavoda dr. Petrič o morju in zdravju; kapetan fregate v pok. Bogoslav Ernj o naši mornarici; kontrolor Uršič o slov. Korotanu; dr. Rubčić o ideologiji JS ter o organizaciji

JS; dr. Jeglič o organizaciji JS v dravski banovini; dr. Murko o njenem socialnem skladu in učitelj Pirnat o Pomladku JS v dravski banovini. Slednji je imel tehnično vodstvo tečaja, ki jim je načeloval načelnik prosvetnega oddelka in sekcije PJS g. Josip Breznik.

Ljudska univerza je priredila slušateljem pomorsko-propagandnega tečaja v četrtek 3. januarja zvečer v Delavski zbornici predavanja pomorskega strokovnjaka honor. univ. profesorja dr. Ljudevita Böhma, ki je v dvehurnem govoru razmotrival jadransko vprašanje v mednarodni politiki.

V temeljtem razgovoru so se k sklepu tečaja v soboto 5. t. m. popoldne razbistrila še vsa nejasna vprašanja, zvečer pa se je zaključil tečaj s prijateljskim sestankom kurzistov, predavateljev in zastopnikov oblastnega odbora J. S. v Akademskem kolegiju, kjer je bilo izrečenih mnogo toplih besed od strani vodstva, kot tudi od strani tečajnikov. Tečajniki so na tem večeru preko g. načelnika Breznika naslovili na službeno odsotnega predsednika O. O. JS g. namestnika bana dr. Otmarja Pirkmajerja iskreno zahvalo.

